

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac Ex Probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1713

Q. 17. Quid præterea notandum sit circa delectationem morosam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42521

»utramque sententiam probabilem fatetur stat
»air, delectationem videri mortalem, nisi n. 8
»tem actum simplicis displicentiae circa illam
»cias; et si efficaciter animum ad alia advectio
»negligas, cum facile possis, & spes te tali lect
»do posse depellere. V. Laym. l. 1. t. 3. c. 6.

ADDENDA.

77. Q. 17. Quid praeterea notandum sit circa de
tationem morosam. R. seqq.

§. 1. Delectatio morosa secundum dicta spe
1. n. 889, est gaudium quoddam seu compli
tia, quam quis habet in aliquo objecto, quo
cere non vult, nec vult à quoquam fieri, atque
sibi in illo complacet: Et secundum Opin
pecc. controv. 4. n. 5. dicitur delectatio, qu
dilatations cordis, secundum illud Isaiae 6.
bis & afflues, & mirabitur & dilatabitur cor tuum
am dicitur lætitia, quia afferit quandam qua
titudinem cordis, uti notat Alb. M. De mor
animal. l. 1. c. 1. Potest autem delectatio mor
esse bona vel mala, prout objectum illius es
num vel malum., usus tamen nunc obtinuit
sumatur pro delectatione mala. Item potest
vel de objecto turpi, quale est fornicatio, vel
objecto non turpi atque malo, vel in trin
ratione sui, uti est occisio inimici, vel tantum
in se ratione prohibitionis, uti est comedere
carnium die Veneris. Quod autem dicitur
delectatione morosa circa objectum malum
idem cum proportione intelligi debet de tris
tia morosa circa objectum bonum, uti siq
ueretur de gloria Dei, de bono proximi, de
bono posito à se vel alio. Cur autem talis de

etur statio appelleatur morosa, dictum est l. 3 p. 1.

n. 889.

illam §. 2. Bens distinguenda sunt hæc 4., delecta-

adventio de malo, delectatio de cogitatione mali, de-

e talis lectatio de cogitatione mala, delectatio de mo-

do, quo sit malum. Delectatio de malo vel de co-

gitatione mala semper est mala, quia est de objec-

to malo. Delectatio de cogitatione mali potest

esse bona, sic enim Deus complacet sibi in cogita-

tionibus peccatorum, & potest quis delectari a-

spectu artificiosæ picturæ, quamvis res picta di-

spliceat. Idem est de delectatione circa modum,

quo sit malum, ut si delectetur de modo, quo aliis

naso pronus cecidit in lutum, quo ebrius tremu-

le incedit, quo mulieres rixantes se mutuò impe-

runt; hæc enim delectationes, per se loquendo,

non sunt peccata, ut cum communi suar. de

pecc. d. 5. f. 5. n. 7. Sanch. In Dec. l. 1. c. 2. n. 4.

Opied. n. 43., quia tendunt in circumstantiam

vel modum ab objecto malo distinctum, & de-

se non malum. Quod si circumstantia vel mo-

dus de se esset malus, idem dicendum foret de

delectatione circa hæc, quod dicitur de delecta-

tione circa objectum malum: Signum autem,

quod quis delectetur recitatâ & non sola cogita-

tione rei, vel modo, quo fit, est hoc imprimi-

si, si delectetur, & nihil cogitet de cogitatione

sua vel de modo, quo res fit, si enim esset de his

delectatio, deberet esse horum cognitio, cum

voluntas non feratur in incognitum. Deinde si

non delectetur simili cogitatione vel simili mo-

do occurrente circa res bonas, v. g. si plus dele-

ctetur arguto dicto vel facto, quando pro objec-

to habent aliquid turpe, quam quando habent

F 2

aliquid

aliquid honestum, manifestum signum est de stationem tunc ferri, non in solam cogitationem aut modum, sed etiam versari circa objectum cogitatum. Præterea si quis libenter loquatur objectis ejusmodi, vel libenter studeat aut euletur circa illa, quam alia; vel illa, quæ auctoritatem legit, videt, interpretetur in ordine ad istum signum est, quod pronus sit ad delectationem talia objecta, unde in dubio, an talis homo delectetur etiam de objecto, an de sola cogitatione objecti, vel de modo, quo sit, presumi debet quod delectetur etiam de objecto.

79. §. 3. Si delectatio de objecto malo directe dat in ipsam malitiam, v.g. si quis delectetur modo proximi, quia damnum ipsius est; commissione carnis, quia est prohibita; furto, quia est offenditum Dei, clarum est semper esse peccatum ut omnes tenent cum Arr. de pecc. d. 47. n. quia talis virtualiter habet voluntatem efficiem, quia vult malitiam objectivam, non quam intendat propter seipsum, nemo enim voluntatem fertur in malitiam veluti objectum teriale intentum, ergo in actum refuaditur malitia formalis, respondens malitiae objectum gravi vel levi, in quam tendit actus; imo cum intentu aderit odium proximi vel Dei, aut etiam communiter contemptus legis, & sic erit mortale, secundum dicenda n. 242., quamvis forte de objecto secundum se non graviter malo.

80. §. 4. Si malitia per cognitionem possit separari & reipsa separetur ab objecto, tuncque delectatio feratur in aliquod bonum physicum quod est in objecto, per se loquendo, non enim peccatum

peccatum, ut si quis delectetur esu carnium die Veneris, cognoscendo veluti non prohibitum, ratio est, quia delectatio non fertur in objectum, prout à parte rei est, sed prout apprehenditur, ergo si feratur in objectum exercitè & efficaciter præcismum à malitia objectiva, nulla malitia formalis poterit inde refundi in actum, *Sanch. n. 10.*, quod magis declarabitur *n. 85.*, nam talis delectatio fertur in objectum, virtualiter sub conditione, si non sit malum, qualiter concipi potest in plerisque materiis, exceptis illis de quibus *n. 37.*

Obij. Desiderium objecti mali, v. g. carnium die Veneris, est peccatum, quamvis aliquis vellet præscindere à prohibitions, & optaret abesse omnem malitiam objectivam, ergo etiam delectatio sic erit mala. *R. n. conseq.* Desiderium est actus efficax, qui fertur in objectum, prout à parte rei positur cum sua malitia, v. g. qui desiderat comedere carnes die Veneris, quod cognoscit esse prohibitum, vult comedionem à se poni, quam supposita lege prohibente scit non posse poni sine transgressione legis, ergo tendit in aliquid cum oppositione ad legem. E contrà delectatio est actus inefficax, & tantum fertur in comedionem, prout objectum, seu prout in cogitatione est aliquid, v. g. utile corpori, neque hæc cogitatio infert illa, quæ essent à parte rei conjuncta cum illa comedione, ergo cum comedio in ratione objecti præscindat à malitia, non erit peccatum per simplicem delectationem ferri in illam.

9. s. Probabilius est, quod delectatio de objecto, non tantum intrinsecè malo sed etiam ma-

lo extrinsecè, sit peccatum mortale aut veniale, prout est objectum graviter vel leviter male (ex S. Thom. 1. 2. q. 74. a. 5. & 8. Suar. n. 4. Sanc. 8. aliisque communiter. Nec dissentit Arr. d. 4. quamvis enim videatur contradicere à n. 5. men n. 9. relabitur in hanc sententiam, dicta voluntatem, ut non peccet, debere ferri in iudicium, à quo intellectus abstrahat malitiam prohibitionem. Idem dicit Tann. d. 4. q. 1. 134. & 137., videturque colligi ex illo Osea 10. Facti sunt abominabiles, sicut ea, quæ dileximus. Ratio autem est, quia qui delectatur objecto lo cogitato, approbat illud, uniendo & commando suum affectum illi, nemo enim delectatur, nisi in hoc, quod ei placet, & quod reipsum, ergo sicuti objectum cogitatum est nolum, ita etiam delectatio, cum formalis malitia desumatur per ordinem ad objectivam dicas, non amari opus in re sed tantum in cogitatione; Contrà est, amor delectationis in objecto cogitato est ejusdem rationis, cuius est amor delectationis in opere re ipsa posito, cum malitia utriusque desumi debeat per ordinem ad objectum, quod idem est in re & in cogitatione, go sicut amor delectationis circa opus mortale malum positum in re est mortalis, ita etiam amor delectationis circa opus cogitatum. Obstat, quod talis cogitatio objecti sit actus inefficax, nam est quidem inefficax respectu objecti reponendi, attamen respectu delectationis in objectum intentionaliter praesens, & omni efficax.

Obij. Actus inefficax, qualis est simplex delectatio, non desumit malitiam ab objecto, &

veni delictatio circa objectum moraliter malum ,
 malum (extra materiam veneream , de qua est alia ra-
 Sanc-
 tio) poterit esse venialis tantum , ita Vasq. d. 111.
 c. 3. & 4. Merat. d. 8. f. 1. , quorum sententiam
 probabilem esse dicit Compton. d. 105. f. 5. n. 1. ,
 & Sporer in Th. Mor. p. 1. t. 1. c. 6. n. 23. dicit eti-
 am se valde propendere in eam , & Oviedo n. 9.
 citat pro ea plures AA , nec videtur probabilita-
 tem negare S. Th. a. 8. Quidam dixerunt ,
 quod consensus in delectationem non est peccatum mor-
 tale sed veniale tantum , alii verò dixerunt , quod est pec-
 catum mortale , Et hæc opinio est communior Et veri-
 milior , ergo S. Th. agnoscit probabilitatem op-
 positæ: & consequenter Suar. suprà nimium dixit
 afferendo oppositam esse improbabilem , utl &
 Azor T. 1. l. 4. c. 6. q. 1. , vocando temerariam.
 Bz. De hoc viderint Suar. & Az , nos , quod dixi-
 mus , defendimus tanquam probabilius : unde
 ad object. n. antec. , quamvis enim delectatio
 possit esse mala , licet sit de obj. & secundum se
 non semper malo , secundum dicenda n. 90. , ta-
 men delectatio tum semper est mala , si sit de ob-
 jecto malo , à quo in delectationem refunditur
 malitia.

Inst. Displacentia inefficax circa rem graviter
 præceptam non est mortale , imò sæpe nullum est
 peccatum , nam Christus habuit displacentiam in-
 efficacem circa mortem sibi graviter præceptam ,
 ergo similiter complacentia talis efficax circa
 rem graviter prohibitam non semper erit mor-
 tale , ita Vasq. n. 11. & iterum c. 4. item Compt. n.
 2. Bz. Displacentia inefficax circa rem ut præce-
 ptam graviter , id est , ut positam vel ut ponendam
 secundum legem graviter obligantem , non est

mortale, n., talis enim displicentia censetur
amor transgressionis seu dissimilitatis gravis
legem: displicentia inefficax circa rem, quae
viter præcipitur & pro sensu diviso præcepit
non est mortale, c. antec. & n. conseq. Christus
tantum offendit naturalem displicentiam circa
mortem secundum se, præscindendo a præcepto,
non habuit autem displicentiam circa rem nisi præceptam, sensu antè dicto.

§ 2. §. 6. Probabilius videtur, quod delectatio
objecto semper intrinsecè malo, sub condicione,
si liceret, si non esset malum &c., sit peccatum
grave vel leve, prout objectum in se est, v.
si quis delectetur in his objectis, blasphemare
liceret; pejerare, si Deus permetteret; odirem Deum
si non esset peccatum; mentiter, si non esset malitia
Adr. Az. Laym. Suar. n. 10. Sanch. n. 23. Rhod.
d. 1. q. 3. l. 3 §. 3. Loth. tr. 12. q. 2. a. 5. Busti
relatus n. 66. aliquique multi, contra Caj. Sala
Castrop. Ovied. Carden. Bonæspei d. 10. n. 47. Hern
d. 7. n. 23. Ratio est, quia licet consensus sit con
ditionatus respectu objecti, est tamen absolute
respectu delectationis circa objectum, quod semper
est malum, & nunc per cognitionem est pre
sens, ergo ab eo desumit malitiam, ut aliae de
lectationes morosæ.

Respondet 1. Oviedo n. 71., per conditionem
intentionaliter separari malitiam. Contrà est
ratio, v. g. blasphemizare est semper intrinsecè ma
lia, uti supponitur, sed ratio blasphemizare non se
paratur, nequidem intentionaliter, ergo non
ratio malitiae. Prob. min., nam dicit, blasphemizare,
si liceret, & in hoc objecto delectatur, ergo
delectatio tendit in rationem blasphemizare.

sub

substantem illi conditioni, si liceret, ergo ratio blasphemiae non separatur, nequidem intentionaliter. Quod si dicas delectationem non tendere in rationem blasphemiae sed in aliquid aliud, cessat nostra quæstio.

Respondet 1. Per intellectum singi ens chymaticum, quod sit blasphemia sine malitia, & in hoc ens fictum tendit delectatio propter aliquam bonitatem in se apprehensam. Contrà est, illud ens fictum est blasphemia sine malitia, ergo illud ens fictum est malitia sine malitia, quia blasphemia intrinsecè & semper est mala, uti supponitur, at qui est malum delectari in malitia sine malitia, quia talis re ipsa delectatur in malitia, licet singat non esse malitiam, & consequenter dici possit etiam delectari in non malitia, sicuti qui cognosceret hircum, quem fingeret non hircum, re ipsa cognosceret hircum, licet consequenter dici posset etiam cognoscere non hircum, ergo adhuc est malum delectari in illo ente, quod singitur esse blasphemia sine malitia: & ratio à priori est, quia conditio illa signat tantum & inefficaciter praescindit malitiam ab illa blasphemia, non autem exercit & efficaciter, nequidem intentionaliter, cùm supponatur esse & manere blasphemiam, quæ hinc concipi non potest sine malitia objectiva, ergo cùm intellectus non possit effectivè intentionaliter praescindere à malitia, nec poterit voluntas praescindere affectivè, id est, fieri non poterit, quia affectus re ipsa feratur in illam malitiam objectivā ab intellectu propositā.

Obij. 1. Mendacium, si esset licitum, est mendacium, quod esset, si poneretur illa conditio, sed si poneretur illa conditio,

F. 5.

mem-

mendacium esset licitum, ergo licetè delectori
eo. Bz. Eset licitum & illicitum: licitum sicut
signat, illicitum verè & exercitè, ut jam dictum
est.

Obj. 2. Ergo vicissim erit actus in honestu
si me delectem in hoc objecto, odissim amore
Dei, si esset illicitus. Bz. Si reipsa à voluntate
ciatur odium, quantumvis inefficax, & subil
conditione, c. seq., est enim displicantia de
objecto semper intrinsecè bono & pro nullo ca
odibili aut displicantia digna.

§ 3. §. 7. Multò magis est peccatum, si quis delect
etur objecto malo sub conditione, quæ quam
poneretur, non auferret malitiam, uti sit in h
si non essem Religiosus, inebriarem me; si non
infernus, furarer; si possem avolare, raperem h
&c. hæciam conditiones relinquunt totam mi
litiam, quia quamvis non essem Religiosus
adhuc in honesta esset ebrietas; quamvis non
sit infernus aut ego volare possem, adhuc in h
onestum esset furtum & rapina: ac tales actus v
identur habere talem malitiam, qualem hab
rent, si conditio reipsa esset purificata vel si
adjecteretur. Si tamen quis per talem actum
v.g. per hunc, si non essem Religiosus, inebriarem
tantum vellet significare, quod judicet, nisi ja
esseret in hoc statu, futurum fuisse, ut ob occasio
nes aliaque incitamenta s̄p̄ se inebriaret,
ideo significetur affectus ad inebriationem, nu
lum erit peccatum, uti nec tum, si tantum sign
ficet propensionem ad peccatum, quam in h
circumstantiis vincat, Saneh. n. 25.

§ 4. §. 8. Si quis delectetur hoc objecto,
me determinare vellem vel ad negandam fidem

ad mentiendum, vellem memiri & non negare fidem, hæc delectatio videtur habere malitiam mendacii, quamvis talis homo absolute nolit mentiri. Ratio est, quia conditio illa non tollit malitiam ab alterutro, sed relinquunt utrumque objectum, sicuti in se est, malum, ergo si sub illa conditione placeat mendacium, placet, & consequenter contrahitur malitia mendacii, uti recte *Castrop. t. 2. d. 2. p. 12.*; sicuti è contrà si sub illa conditione placeat negare fidem, peccabit contra fidem, quamvis eam absolute nollet negare. Nec obstat, quod homo habens conscientiam perplexam non peccet, si eligat hec, quod videtur esse minus peccatum, nam disparitas est, quod in statu perplexitatis necesse sit alterutrum eliger, uti suppono, hinc prudenter eligit minus: in nostro autem casu necesse non est alterutrum eligi aut placere, sed est obligatio utrumque fugiendi; Videri potest *Sanch. c. 1 o. n. 25.*, qui non videtur contrarius, tantum enim dicit electionem minoris peccati præ majori non esse malam, si nempe supponatur necessitas eligendi alterutrum, quæ hic non est. Notandum tamen, si absque affectu & complacentia in alterutro peccato aliquis tantum enuntiativè diceret, in tali concursu prudentius eligendum fore mendacium quam infidelitatem, nullum esse peccatum, uti in simili dictum est n. 83. in fine.

§. 9. Delectatio voluntatis de objecto secundum 85.
dum se non semper malo, sub conditione, si licet &c., per se loquendo, non est peccatum, saltem si excipiatur materia turpis. Ratio est, quia delectatio illa potest habere honestum, aut saltem indifferens motivum, cum objectum sit illius

illius capax; & tunc cedit delectatio super subiectum ut intentionaliter separatum a malitia, qua separari potest; sic Religiosus licet dicit, liceret habere, & haberem divitias, darem elemosinas, hic enim actus est honestus, quia habere divitias non est de se malum, & delectatio circa largitionem earum procedit ex motivo misericordiae: Item, si liceret, comedere carnes diuinorum; comedatio eam illa est de se capax motus, alitem indifferentis, & seclusa per conditio nem prohibitione objectum illud non est de se malum. Idem potest esse, si quis se delectet hoc objecto, si Titius esset hostis in bello, oderem eum; si esset reus, & ego carnifex, suspenderem; si Deus vellet Titium mori, etiam velle dummodo conditio removeat omnem malitiam, nam si non ita purificet objectum, qui maneat affectus & delectatio circa occisionem Titii etiam ex privata authoritate, aut si malitia mortis Titii precedat volitionem Dei ita ut velim Deum velle, ut Titius moriatur recte notat Sanch. a. 30. fore peccatum, & meritis presumitur esse talem affectum, si aliunde odiaram Titium.

36. *Dixi 1. Delectatio voluntatis*, nam si objectum secundum se habeat in honestatem, uti habent vindicta, furtum &c., delectatio appetitus sensitivi, quae sit cum alteratione corporis circa utilia objecta, non est licita, quamvis ex parte intellectus apponatur conditio, unde si fornicatio delectatio illa oritur, peccabit voluntas, si in eam consentiat, aut si velit delectationem rationalem, quae hic & nunc esset causa naturaliter necessaria sensitivae, ita ut hanc ideo censetur

esse volita ; Ratio est, quia appetitus sensitivus non sequitur intellectum sed phantasiam, atque phantasia non potest apponere conditionem, cum non cognoscat conditionatem, ut recte Sanch. n. 33., neque potest praescindere rationem malitiae a tali objecto, ergo delectatio sensitiva, in quam consentiret voluntas, tenderet in tale objectum absolute secundum se sumptum, quod est illicitum. E contraria tamen, si objectum secundum se non habeat in honestatem, licita esset etiam sensitiva delectatio circa illud, sub conditione proposita per intellectum, & tale objectum est comedio carnium, sub conditione, si non esset dies Veneris, cum enim illa comedio secundum se non sit in honesta, appetitus tendet in illam, prout phantasia representabit sub ratione aliqua veluti communia & abstracta ab illico, interim autem conditio apposita per intellectum excludet malitiam, Sanch. n. 35.

Dixi et. Saltet si excipiatur materia turpis, quia 87. in hac est specialis ratio, ut recte Ovid. n. 50., & dicetur a n. 95., si eam voluntas delectaret se, v. g. in hoc objecto, haberem copulam, si esset in matrimonio, ex delectatione illa rationali naturaliter simul orietur delectatio sensitiva, quae uti jam dictum est, feretur in copulam absolute, & commovebit spiritus genitales, magisque trahet ad consensum; imo Ovid. dicit hanc delectationem sensitivam hoc ipso fore volitam, si volita sit delectatio rationalis, quae est naturalis & necessaria illius causa: unde ne viduis licita est, saltet sensitiva delectatio circa copulam praeteritam, nec sponsis circa copulam futuram, quamvis talia copula suo tempore fuerit

rit aut futura sit illis licita, ut pluribus dic
L. 6. p. 3. quando de Matrimonio, Et hic n
aliquid insinuabitur.

83. *Obj.* Qui delectatur de comedione carni
cta die Veneris, peccat, ergo etiam qui delectu
de facienda, si liceret, quia conditio nihil po
in re, nec quicquam immutat. *R. n. cons.*, po
peccat, quia actus ejus fertur in comedionem
cuti à parte rei posita est cum malitia sua ob
iectiva; posterior actus non fertur in comedion
ut à parte rei ponendam cum malitia, sed ut
paratam intentionaliter à prohibitione & à
malitia: & quamvis conditio nihil ponat in re,
immutet objectum in se, tamen si hoc non sit
intrinsecè semper malum, intentionaliter sep
ab eo malitiam, & tum voluntas fertur in ob
jectum sub ratione objecti & ut intentionaliter
paratum à malitia.

89. §. 10. Delectatio de objecto in se malo, sed
ne culpa facto, v. g. commisso ex ignorantia
vincibili, in ebrietate, in somno &c., est pe
ccatum tale, quale objectum, *Suzet. n. 14. Sanch*
15. Tann. n. 141. Bonac-ß. n. 77. Herinck n.
aliique communiter; Ratio est; quia illud ob
jectum est in se malum; quod autem non fu
peccatum, ideo est, quia non fuit voluntarium
ergo si nunc accedit voluntas talem objectum
probans vel de illo gaudens, quod sit in delect
ione, erit peccatum, quod specificatur à mal
itia objectiva gravi vel levi. *Nec obstat*, quod ob
jectum fortè non sit intrinsecè malum, uti mi
non est comedio carnis die Veneris facta
ignorantia, nam etiam illa, quando fiebat, in
materialiter mala & prohibita, uti suppon
alii

aliud est, si fuisset licita, v. g. propter infirmitatem, tum enim licitum esset de ea delectari, quia tum nullam habet malitiam objectivam, nequidem materialem.

§. 11. Quamvis ex parte objecti nulla sit malitia, tamen delectatio ex parte sui habet aliquando malitiam, propter oppositionem cum aliqua virtute vel cum natura rationali, ut si solutus delectetur de copula, quam licite habent duo conjuges, aut Titius de morte per infortunium illata Cajo; in his enim objectis secundum se nulla est malitia, attamen est in delectatione circa illa, quia delectatio circa copulam opponitur caritati propriæ heminis soluti, & delectatio de morte proximi opponitur charitati: Hinc universaliter infert Carden. illam delectationem esse malam, quæ est contra Deum, proximum vel se ipsum: tunc autem delectatio est contra Deum, si objectum repræsentetur ut irreligiosum, quomodounque, respectu Dei vel Sanctorum, ut delectatio de conculcatione sacræ imaginis facta à fatuo: contra proximum, si delectetur de objecto ut noxio ipsi: contra se ipsum, si quis delectetur de peccato vel objecto ut sibi ex aliqua saltem parte malo.

§. 12. Licitæ est delectatio de bono effectu ex causa mala secuto, quia hic effectus potest in se habere bonitatem, & honestè amari, non prout est à tali causa, sed secundum se; sic potest quis gaudere de pace secuta ex homicidio, de filio nato ex fornicatione. Putat etiam cum aliis multis Merat. d. 8. s. 1. licitam esse delectationem de peccato, in quantum fuit causa vel occasio boni effectus, quia peccatum sub tali respectu non est

malum, & in eo sensu videtur canere Ecclesia
felix culpa, quæ tamē meruit haben-
demptorem, sed melius dicitur tantum esse
tum gaudere de ipso effectu secundum dictu-
m. 187., quia non est licitum gaudere de
alterius ut allativa divitiarum, ergo nec de
peccato ut causativo boni: & S. Th. 1. 2. 4.
1. innuens oppositum, uti & Ecclesia suprā
plicari debent, quod velint gaudium possi-
de solo i. f. c. tu, ed quod reduplicatio cadat su-
formam, quæ hic est effectus ipse. Si tamen
etivè præscindatur malitia objectiva, id est
malitia objectiva non moveat affectum, & de-
statio cadat præcisè super prædicatum, præ
est causativum boni, delectatio non erit mi-
secundum dicta, dummodo tale prædicat
possit, & re ipsa præscindatur ab omni maliti-
com-

92. Q. 18. Quid specialiter addendum sit circa de-
lationem turpem. R. seqq.

§. 1. Illa delectatio, in genere, dicitur tur-
pem pudibundum & ingenuum: potest autem
esse tantum scurrilis, ut si quis delectetur sermone
de partibus præposterioris, flatibus ventris, lecta-
rementis &c., & cum est veniale tantum, per tu-
loquendo: quod si aliquo modo spectet vel eni-
hat ad veneria, dicitur absolute turpis, & con-
hac in præsenti agitur: est autem vel merè spiri-
tualis, quæ se continet in sola voluntate absq; de se
ulla delectatione sensitiva, vel simul est carnis præ-
si nempe accedit aliqua delectatio appetitus si uti c-
sitive.

93. §. 2. Delectatio carnalis, alia est veneria, plen-
sensibilis: veneria est, quæ sentitur circa pa-
m. 2. 10.